

PROJEKT J 22 RÖD KALLE

Röd Kalle monterades ner första veckan av november. Problemet med att ta bort vingen gav mycket huvudbry. Efter många idéer enades man om att använda ett stort fyrkantssok, som svetsaren Hasse Andersson tillverkade på tekn enheten och fyra ställinor förankrade i fyra av de åtta bulthålen. Med Kjell Thornberg vid lyftkransspakarna på lastbilen och med allas meckverkan stod snart vingen på högkant på kraftiga transportbockar. Dessa hade snickaren Trobeck och förman Nordin förberett väl.

Transporten till Malmö Tekniska Museum ordnades med tre lastbilar och en buss tisdagen den 6 november. Inte i "Lützen-dimma" utan i strålande solsken. Inga problem med nöjden med propellern eller vingen. På eftermiddagen var Röd Kalle hopmonterad och placerad på avsedd plats och med bockar under vingarna. Nästa dag kopplades alla linor och drivaxlar, elkopplingar och landställsluckor in, så att kontrollkörning av landstället in och ut kunde ske. Därmed var J22-gruppen klar med Röd Kalle så att utställningen kring flygplanet kunde byggas upp genom Tekn Museets handläggare Nicklas Östergrens försorg. Och intill ordnades utställning "F 10 50 år" med hjälp av F 10:s kapten Sven Sjöholm och Svensk Flyghistorisk Förenings Skåneavd med en förnämlig flygplanmodellsamling som Nils-Arne Nilsson lånat ut.

Invigning av utställningen den 15 november beskrives på annan plats.

Utställningen "F 10 50 år" med Röd Kalle som "dragplåster" finns på Tekn Museet fram till trettondagen -91. Varje lördag-söndag samt mellandagarna jul-nyår liksom nyår-trettonhelgen ställer ett par man ur J22-gruppen upp frivilligt och visar landställets mycket speciella konstruktion vid in- och utfällning. Chefen F 10 ställer fordon till förfogande och

står för matkostnaden. Försäljning av Boken om J22 liksom vykort av Röd Kalle sker i samband med visningarna.

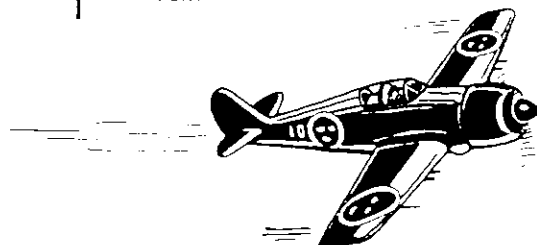
Donatorn till Projekt J22 Röd Kalle, Julius Hagander var hemma i Sverige i samband med invigningen och hade då kontakt med Flygande Veteraner för att klara ut motorfrågan. Det kommer säkert att bli en fin lösning inom kort. Vi kan förvänta oss att behålla STWC-3-motorn, som sitter i och är konserverad sen i somras, mot någon lämplig ersättning.

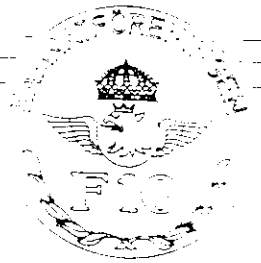
Röd Kalle kommer att monteras ner och transporteras tillbaka till Ängelholm i veckan efter trettonhelgen. Avsikten är att placera Röd Kalle i verkstadslokalen i Ängelholm och montera på vingen igen med förbättrad metod efter gjorda erfarenheter. Vissa besvärliga plåtarbeten fordrar att vingen sitter på plats. Originaldelar från Svedinos Gul E skall återlämnas på våren och utlovad målning av vissa delar skall göras före säsongstarten i maj -91.

Hjälp oss att finna originaldelar till J22-an. Du kan också hjälpa Projekt J22 ekonomiskt genom att köpa Boken om J22, varvid vinsten vid försäljningen går till Eric Bjurhovds Minnesfond för utformning av F 10 förbandsmuseum och därmed förvaring av bl a Röd Kalle. Vi vet inte hur länge vi kan hyra den utmärkta lokalen i Ängelholm. Sockerbruksområdet är ju aktuellt för stora byggprojekt, ibland kallat för Manhattan. Vi hoppas det dröjer så att förvaringsfrågan på F 10 ninner lösas.

Har Du frågor eller tips om t ex J22-delar, ring gärna kn Sven Sjöholm på F 10 tel 657 80 eller Henry Ohlsson bost-tel 122 02.

Henry Ohlsson
Sekr

Minneshögtidligheterna i Malmö

den 1. oktober 1990 - F 10:s 50-årsdag på Bulltofta

Måndagen den 1. oktober samlades nära 150 personer, män och kvinnor, vid monumentet med flygplanmodellen av F 10:s första egna flygplan på Bulltofta, nämligen J20 - Reggiano Falco 2000. C F 10/Se S, öv 1. Rolf Clementson hade inbjudit kamratföreningsmedlemmar som varit med på Bulltoftatiden 1940-45, att delta i minneshögtidligheter på 50-årsdagen av F 10:s tillkomst under krigsåret 1940.

Många av 1940-årsmännen ställde upp liksom andra med tjänstgöring eller anställning under de fem åren F 10 var förlagt till Bulltofta, Malmö. Den kraftiga vinden fick flotttiljfanan att blåsa ut och musiken från Malmö Hemvärnsmusikkår att höras till IKEA en bit bort.

Kl 1030 prick - förstås - svepte en fyrgrupp 35-or Drakar över samlingen och gjorde en sväng runt Bulltofta mot blå himmel och solsken mellan små vita moln. En vacker syn.

Därefter höll öv 1. Rolf Clementson ett kort tal om den svåra tiden på hösten 1940, då F 10 byggdes upp under kraftfull ledning av den förste chefen, övlt Knut Zachrisson, allmänt kallad Zacke, med lån av flygplan US Gloster Gladiator från F8. F 10:s första egna flygplan J20 kom inte förrän 1941-42 och flögs ca 200 timmar/fpl tack vare mycket goda insatser under svåra arbetsförhållanden fram till sommaren 1945, då det svenska jaktflygplanet J22 ersatte J20. F 10 på Bulltofta låg ju närmast kriget och hade givetvis en omfattande beredskapstjänst. Många insatser gjordes med J20 för att möta och hjälpa skadade bombflygplan efter raid mot Tyskland till nödlandningsplatser i Skåne.

Därefter fortsatte programmet med buss-transport till Kirsebergskyrkan för en kort minnesgudstjänst och kransnedläggning vid minnestavlan över stupade flygförare.

Bussarna tog deltagarna till Bulltoftafältet och företaget GCA, som ställde ciceroner till förfogande under rundvandring förbi kvarvarande baracker och genom f d hangaren för 2. och 3. divisionen. Några av dom som var med från början t ex Gunnar Nilsson, Sten Mårtensson, Nils G Andersson, pekade och berättade livfullt

och förklarande för att förstå, hur vakten vid grinden skulle släppa in Zacke, som kom cyklande för inspektion på söndagmorgonen, hur värmen i oljeboden uppskattades i den i övrigt uppvärmda hangaren, hur "mekarna" skyfflade in snö i hangaren för att flygplan med skidor skulle kunna tas in och sen ut under dom svåra vintrarna 1940-42. Idag användes hangarerna, hopbyggda, som fabrik.

Utanför hangaren hade på chefens order rests verkstadstält för att servera ärtsoppa och pannkakor - trots måndag. Det var fint ordnat. Flyglottor ur Ängelholms Flyglottakår hade klätt sig i kökskläder och serverade. Maten smakade utmärkt och många kamrater återsågs och berättade minnen som nästan glömts.

Chefen överlämnade en tavla med förstoring av ett gammalt foto över Bulltoftahangarerna som tack till företaget som idag använder hangarerna.

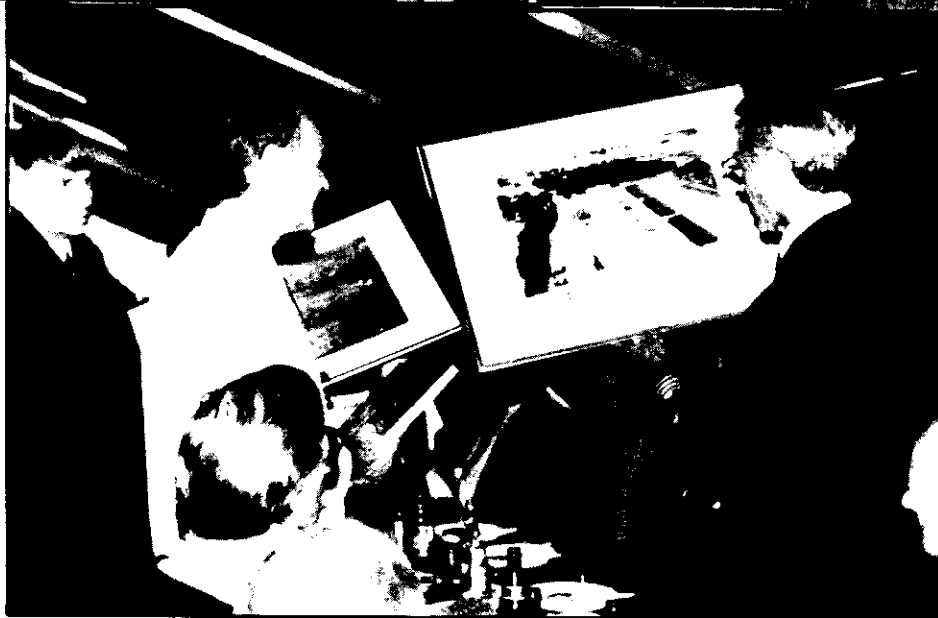
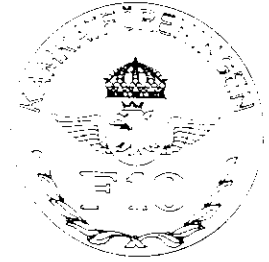
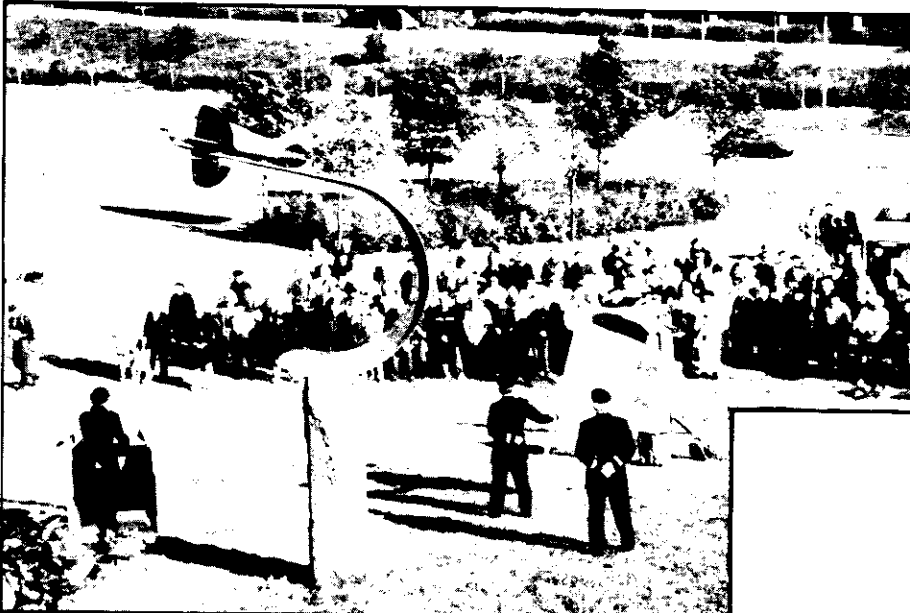
Därefter körde bussarna runt Beijers park, förbi Kirsebergsskolan och stannade vid Vattentornet, kallat för Cylinderhotellet, på N Bulltoftavägen. Promenad och kommentarer t ex till den provisoriska matsalen i f d bryggeriet Malvia - sedan länge borta - och Solgatan och Floragatan med förläggningar och expeditioner i bostadshus med 2- och 3-rumslägenheter. Till slut hade alla återsamlats i Kirsebergs Församlingshem för kaffe med kaka, som C F 10/Se S också bjöd på.

Efter mycket "eftersnack" tog bussarna deltagarna förbi Hangar II, som lånades för avdelning 6. Idag är den klassad som kulturbyggnad och den enda som finns kvar av den civila delen av Bulltofta och som F 10 utnyttjade.

Bussarna lämnade av deltagare som hade sina bilar vid IKEA och alla skildes åt med tacksamhet till C F 10/Se S för fina arrangemang efter utmärkta förberedelser av övlt Bo Alfson och kn Sven Sjöholm och goda insatser av intendenturpersonal. Ett varmt tack också till Kamratföreningsmedlemmen Emil Nilsson för hans arbete att ordna med Malmö Hemvärnsmusikkår.

Bildkollage från minneshögtidligheterna

Utställning "F 10 50 år" på Malmö Tekniska Museum

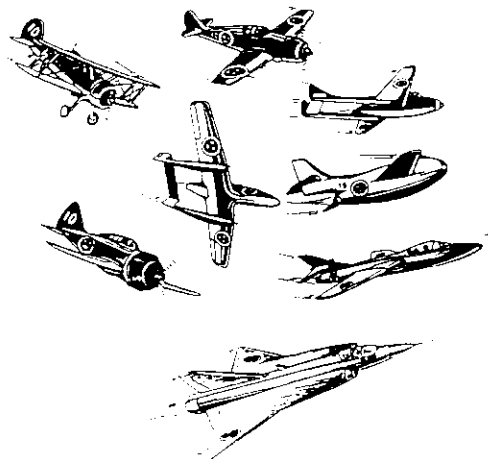
Efter en idé om att låna ut fpl J22 Röd Kalle till Malmö Tekniska Museum efter F 10 flygdag, blev resultatet att genom samarbete mellan C F 10/Se S och Tekn Muséet samt medverkan av J22-gruppen ordna en utställning under tiden 15 november fram till och med trettondagen 1991. Malmö Tekn Museum svarar för utställningen och C F 10/Se S lånar ut J22 Röd Kalle med J22-gruppen som ansvariga för flygplanet. Dessutom medverkar F 10:s flygdagsmtrl liksom videofilm om F 10:s 50 år genom kn Sven Sjöholms försorg.

Sen J22 Röd Kalle ställts på plats den 7 november byggdes utställningen upp genom framförallt handläggaren på Tekn Muséet, Nicklas Östergren, med gräsmatta under Röd Kalle och maskeringsnät, som Sven Sjöholm ordnat, uppspant över Röd Kalle, som på en översynsplats i fält. Vid sidan om ställdes en lastbil från 40-talet med flera dockor klädda i flygdräkter från 40-talet. Strax intill en personbil med gengasaggregat och en bilförare med flyguniform och en officer som passagerare. Vid Röd Kalle står ett par vpl flygmekaniker i blåställ, pistolkoppel och flygmössa.

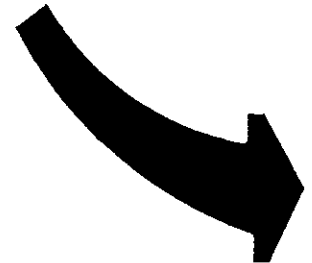
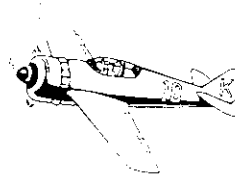
Allt detta ger en rätt miljö.

Lite vid sidan om Röd Kalle ställdes en instruktionsmotor för att med en utlånad elektrisk startmotor och ett bilbatteri kunna snurra runt kolvar och kugghjul mm för att visa hur motorn i Röd Kalle egentligen kan fungera.

Mitt i salen framför Röd Kalle ordnades en fotoutställning av kn Sven Sjöholm om F 10:s Bulltoftatid, blandat med glasskåp med skyltdockor. En har öv Zachrissons arméuniform med flygmärket på bröstet, en annan i flygförarutrustning och en tredje i flygvapenuniform av äldre årsmodell.

Bildkollage från invigningen av utställningen

På en TV-skärm kan besökare själv starta en videofilm om F 10:s 50 år. När den är slut, går den automatiskt tillbaka för ny visning.

I ett glasskåp har Nils-Arne Nilsson från Skåneavdelningen ur Svensk Flyghistorisk Förening ställt ut många fina flygplanmodeller och naturligtvis alla som F 10 haft.

Invigning av utställningen "F 10 50 år" skedde torsdagen den 15 november kl 11:00, då C F 10/Se S öv 1. Rolf Clementson gav några återblickar till dom intensiva fem åren på Bulltofta och Malmö. Om F 10:s utveckling till idag kunde man studera på en videofilm intill. Han överlämnade med glädje utställningsmtrl från F 10 och J 22 Röd Kalle, som nu återvänt till Malmö efter 45 år, som lån under utställningstiden.

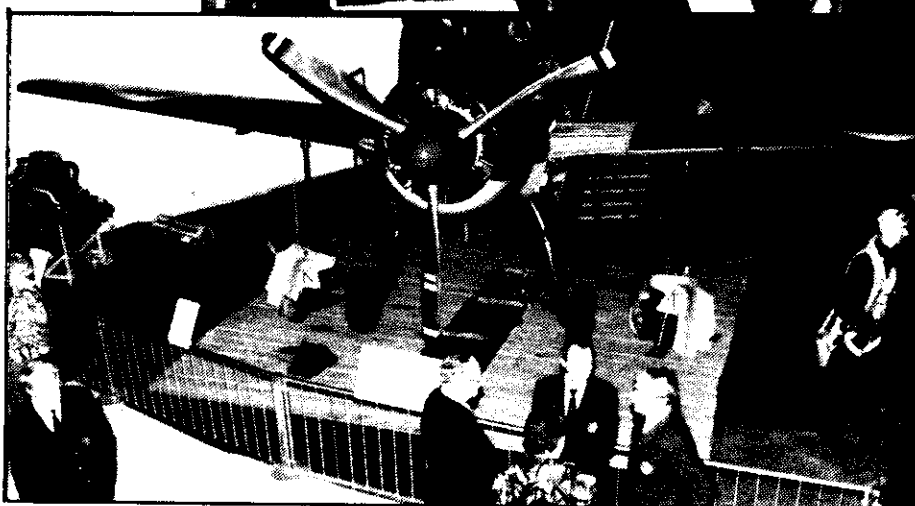
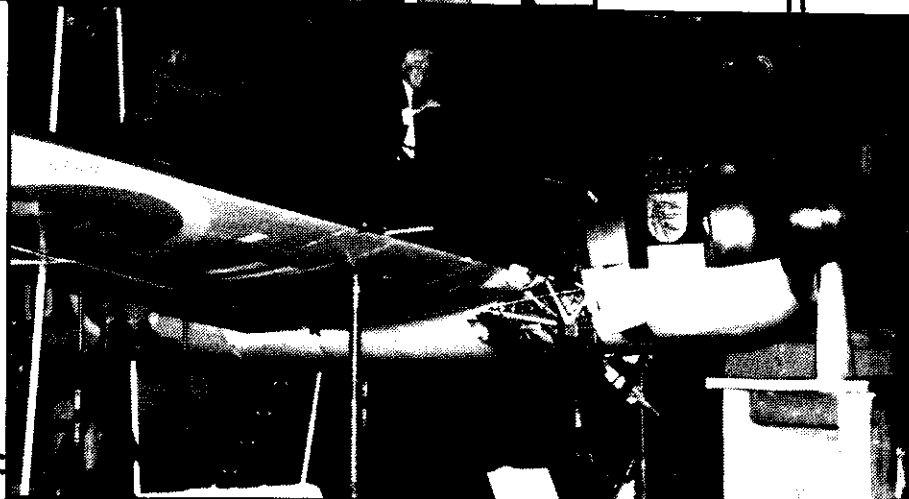
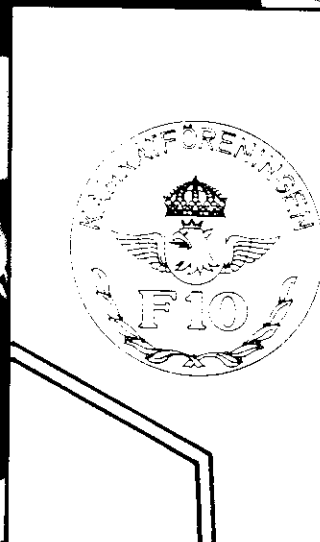
Därefter fick Julius Hagander, som kommit hem från Schweiz för invigningen, nöjet att sätta sig i förarrummet på Röd Kalle och demonstrera infällning och utfällning av landstället.

C F 10/Se S önskade lycka till och hoppades att många besökare skulle se utställningen "F 10 50 år" under tiden fram till och med trettonhelgen 1991 och särskilt under lördagar - söndagar, då några ur J22-gruppen ställer upp för att visa landställsfunktionen och berätta mera om Röd Kalle.

Chefen för Tekniska Muséet, Per Ragnarsson tackade för det fina samarbetet och goda insatserna för att ordna denna trevliga och annorlunda utställning med förhoppningsvis många besökare av alla åldrar och förklarade utställningen öppnad.

Henry Ohlsson
J22-pilot 1947 och 1950

Bildkollage från invigningen

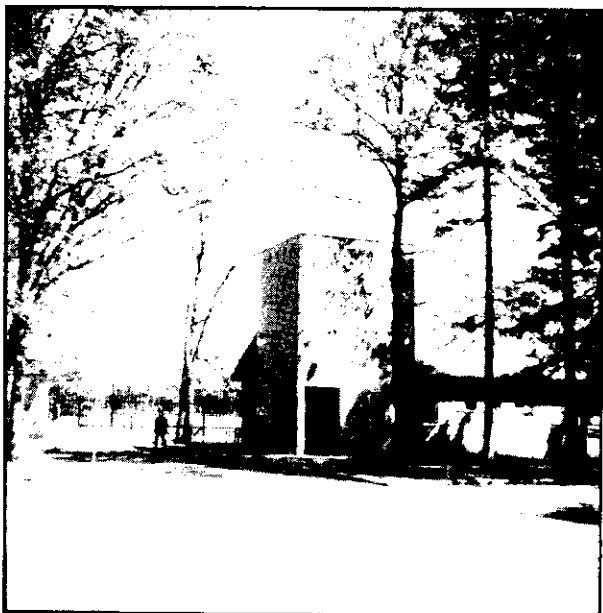

Ett 45-årsminne av flyttningen till F 10/Barkåkra

Flyttningen från Bulltofta, Malmö i slutet av september 1945 skedde med all den "flyttningsfeber" man kan tänka sig. Att komma till något alldeles okänt och nybyggt. Spännande och uppmuntrande. Jag tillhörde korpralskolan flmek och flyttade från Floragatans 2-rumslägenheter med tvåvåningssängar och tvåtrännor i badrummet.

Jag minns inte exakt men jag tror vi marscherade till Malmö Centralstation den 1. oktober 1945 för transport till Ängelholm med det bagage vi kunde ha i en väska och "sjömanssäck". Men vi åkte till Skäldervikens station och marscherade i vår väl drillade marschtakt till F 10 flotttiljvakt. Oj så snyggt och imponerande mot Bulltofta-gränden och vaktbarracken. Lervägar förstås, ingen asfalt då, inte.

Förläggningen var ju höjden av lyx. Jag tror det var K 23. Alldeles nybyggt. Logement för åtta man. Sängarna med riktig tagelmadrass. Blå sammet på undersidan, som blev snyggt med uppfällad säng och ryggstöd av nedre sängen, som hade träbänk under. Snyggt träskåp till var och en. Skåpordningen fick vi lära oss snabbt. Och städningen på morgonen - före frukost. Inget damm på lister annars blev det kontroll på kvällen. Av en ettrig furir.

Tvätttrummet längst bort i korridoren var också lyxigt. Dusch och varmvatten. Och toaletterummet på andra sidan korridoren hade en rad av fyra snygga toalettstolar. Inga enskilda bås med dörr som idag.

Första gången vi skulle till skolhuset för lektion i motorlära av fanj Gösta Jönsson glömmar jag aldrig. Vid uppställningen på morgonen utanför kasernen hade kapten Börje Hofvendahl gett order om att varje man skulle medföra gymnastikskor till skolhuset. Vi bytte kängorna mot gymnastikskor utanför lektionssalen. Brädgolven var nylackerade och tålde ingen lera eller grus. Och fanj Gösta Jönsson lärde oss förgasarens till STWC-3-motorer konstruktion och funktion.

Första besöket i en hangar var ju underbart. Vilken värme att arbeta i. Men det fanns inte många flygplan J22. Dom var på andra och bättre flygfält. Ängelholms bästa åkerjord var inte nådig vid höstregn. Det dröjde innan asfaltbanor kom.

Det dröjde någon vecka innan bastun i skolhusets källare var färdig för användning. När vi fick använda den första gången, troligen efter en hård terränglöpning, blev det en högtidsstund. Vi hade ju minne av veckobadet i Malmö gamla kallbadhus med marsch dit och tillbaka på Lundavägen. Här var bastun ny och fin och låg nära förläggningen.

På kvällen fick vi uppleva den tjusiga underbefälsmässen, men måste se upp så att vi lämnade plats till ett högre befäl med furirs eller överfurirs grad.

Idag är ubefmässen ändrad till lokaler för int-enheten.

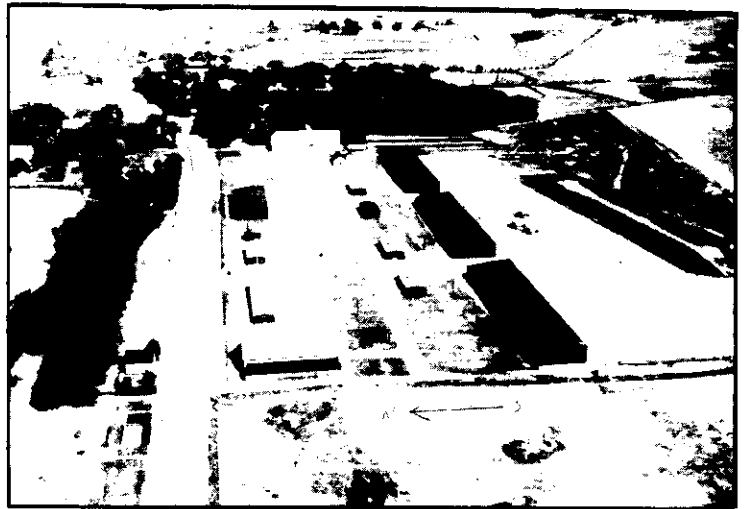
Henry Ohlsson

Förstoring av foto över BULLTOFTA-hangarerna

Vid ärtlunchen i matsalstället den 1 oktober överlämnade C F 10/Se S en tavla med fotoförstoring över Bulltoftanangarna på 40-talet till vd för GOA, företaget som förvaltar de återstående hangarerna.

Några av medlemmarna blev intresserade av fotot och möjlighet att köpa kopia. F 10 foto hade det gamla glasnegativet. Efter en del undersökning kan nu beställning ske.

Storlek   Pris

24 x 30	-	50:-
30 x 40	-	80:-
40 x 50	-	115:-
		+ 5:- porto.

Beställ med postgiroblankett till:

F 10 Kamratförening, Henry Ohlsson
Pg 57 46 95-3 den aktuella summan och
ange storlek samt Ditt namn och adress.

Sista beställningsdatum är 31 januari
1991, då civil fotograf får neka beställ-
ningen. Utsändning sker med fotot i rulle
med post (lägsta portokostnad).

NOTISER

Medlemsantalet den 4 dec var 1387.
Äldsta medlemmen är Ebba Schyberg, Ängel-
holm, 87 år och yngst är Nina Axelsson,
Kristianstad, 18 år. Båda tillhör frivorg
med anknytning till F 10.

Anders Sjöberg, pensionerad överste 1.
graden och tidigare sektorflottiljchef,
har skrivit en trevlig artikel i Ängel-
holms hembygdsbok 1990/91. Titeln lyder
"När F 10 kom till stan". Alltså för 45
år sen. Boken har nyss kommit från
tryckeriet. Kostar 120 kr. Finns i
bokhandel i Ängelholm men säljes också av
kontaktpersoner. Förfrågan kan göras till
F 10 Kf sekr på tel 122 02.

Efter ärtlunchen i matsalstället på Bull-
tofta, Malmö, måndagen den 1. oktober,
upphittades en nyckel. Den som saknar den
kan ringa övlt Bo Alfson på F 10 tel
0431-855 50.

Kallelse till årsmötet kommer att sändas
ut snarast efter styrelsemötet. Inbetal-
ningskort för medlemsavgiften 1991 bifö-

Studiebesöksresa planeras av sekr på upp-
drag av ordföranden att genomföras med
bussar under en dag i maj månad, prelimi-
närt till ett flygmuseum i Danmark. För-
slag lämnas av styrelsen till årsmötet
1991.

Redaktören för Aktuellt F 10 efterlyser
flera bidrag från medlemmar. Gärna minnen
av upplevelser under F 10-tjänstgöring.
Kf sekr Henry Ohlsson, Ålagrand 13 262 41
ÄNGELHOLM, tel 0431-122 02.

Årsmötet är preliminärt bestämt till
lördag 9 mars 1991. Styrelsen kommer att
besluta om datum och program vid styrel-
semöte i slutet av januari 1991.

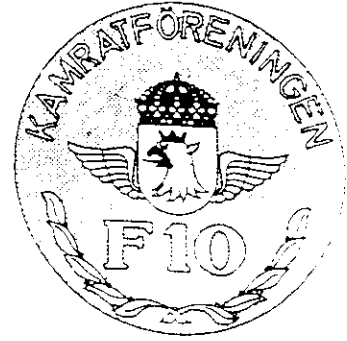

F 10 Kamratförenings "MÄRKESVAROR"

BLAZERMÄRKE 50:- kr
Sytt på blå botten, guldtext.
skånegripen i rött

DEKAL 5:- kr
självhäftande
Diam. 5 cm

KAVAJNÅL 20:- kr

*Beställ genom att skicka in pengar på
pg 64851-9, F 10 Kamratförening,
och ange på talongen Din beställning,
så kommer det med posten.*

Henry Ohlsson, Sekr

Boken om J 22

utgiven av
Svensk Flyghistorisk Förening
erbjuds till medlemmar i F 10 Kamratförening
för 150 kr + porto 16 kr.

Genom tillmötesgående av vår hängivne J 22 -
donator med ett lån till F 10 Kamratförening
kunde inköp av ett antal J 22-böcker inköpas
till förmånspris. Vinsten går som gåva till
Eric Bjurhovds Minnesfond för utformning av
F 10 förbandsmuseum.

Boken om J 22 är på 112 sidor med mycket in-
itierade artiklar om den militär politiska
bakgrunden 1940, flygplansproduktionen, prov-
och uppvisningsflygning, J 22-an på förband
och J 22-or till museum samt ritningar och 95
foton.

Beställ genom insättning av
166:- till pg 51 31 47-9,
F 10 Kamratförening och med
Ditt namn och adress. Använd
separat inbetalningskort.

Henry Ohlsson, sekr

VYKORT med F 10 J 22 Röd K blev färdigt
precis till F 10 Flygdag. Fotot är taget av
F 10 fotograf Van-Son Huynh. Under Familje-
dagen 9/6 och Flygdagen 10/6 sålde F 10 Kam-
ratföreningsmedlemmar omkr 1800 ex.

Beställ 5 st för 10:- genom insättning på
pg 6 48 51-9 F 10 Kamratförening och Ditt
namn och adress.

Henry Ohlsson, sekr

